

Speech van de minister van Infrastructuur en Milieu, Melanie Schultz van Haegen, opening ecoduct Hoog Buurlo over de A1, Kroondomein Het Loo, maandag 5 september 2011

Koninklijke Hoogheid, meneer Van Vollenhoven, dames en heren,

We hebben vandaag samen iets te vieren. Goed dat u er allemaal bent.

Uw beider komst, Koninklijke Hoogheid en meneer van Vollenhoven, geeft aan deze feestelijke opening nog een *extra* glans.

Dit is als het ware uw achtertuin. U bent als omwonenden direct betrokken bij het wel en wee van dit gebied. Maar ik weet dat uw betrokkenheid *dieper* gaat.

U bent beiden een groot liefhebber van de natuur, ver van huis en dichtbij. En u zet zich ervoor in dat flora en fauna voldoende ruimte krijgen.

Meneer Van Vollenhoven, u doet dat heel concreet als voorzitter van het Nationaal Groenfonds. Dat fonds investeert in natuur en landschap overal in Nederland. U volgt ons kritisch. In uw rol van voorzitter wijst u voortdurend op het belang van goede verbindingen tussen natuurgebieden.

Vandaag openen we een natuurbrug tussen het noorden en het zuiden van de Veluwe. Ik zou niemand weten die méér in aanmerking komt om de opening te verrichten dan u beiden.

Mobiliteit is een levensvoorwaarde. Niet alleen voor mensen, maar ook voor dieren en planten. Herten bijvoorbeeld, zijn net als forensen. Ze rusten op een andere plek dan waar ze hun voedsel zoeken. Dat zit in de aard van het beestje.

Als dieren opgesloten zitten in hun leefgebied, dan heeft dat allerlei nadelige gevolgen. Ze komen voedsel tekort of hebben niet genoeg mogelijkheden zich voort te planten. De populatie kan verzwakken of zelfs uitsterven.

Als Ministerie van Infrastructuur en Milieu scheppen we ruimte voor beweging. Voor mensen. *En* voor onze flora en fauna.

Dieren hebben recht van overpad bij de aanleg en verbreding van wegen, spoorlijnen en vaarverbindingen. Het denken hierover is de laatste tientallen jaren echt veranderd. Tegenwoordig nemen we dat 'recht van overpad' mee in het ontwerp van onze infrastructuur. Bij de verbreding van de A2 tussen Everdingen en Deil bijvoorbeeld maakte de aanleg van twee grote ecodeucten gewoon deel uit van het project.

Maar in het *verleden* zijn er tal van wegen, spoorlijnen en vaarverbindingen aangelegd zonder aandacht voor de mobiliteitsbehoefte van dieren en planten. Leefgebieden raakten versnipperd. Soorten kwamen in de knel.

Het besef groeide dat een gezamenlijke inspanning nodig was om daar iets aan te doen.

Sinds 2004 werken de provincies, de betrokken ministeries en ProRail nauw samen aan het oplossen van de belangrijkste barrières voor dieren en planten in de bestaande infrastructuur van het rijk. Er staan in totaal 215 knelpunten op de lijst. Daarvan hebben we er inmiddels 91 aangepakt. We zitten dus bijna op de helft.

Werken ze ook, al die dierenviaducten, faunatunnels en ecodeukers?
Maken ze onze natuur sterker en onze dieren blijer?

Het programma is natuurlijk nog in volle gang.
Maar we zien al wel belangrijke resultaten.

Neem de das.

In de jaren zeventig stond het er slecht met hem voor.

In Limburg werd jaarlijks een kwart van de dassen doodgereden.

De totale populatie daalde tot zo'n duizend.

Nu hebben we weer zo'n 4.500 dassen in Nederland.

Mede dankzij de aanleg van faunatunnels.

Ook andere feiten laten zien dat we op de goede weg zitten.

Op het ecoduct van Terlet, bij Arnhem, hebben de boswachters eind vorig jaar het faunaverkeer met webcams gevolgd. Het bleek dat er in zes weken zo'n 400 dam- en edelherten en 60 zwijnen passeerden. Uit DNA-onderzoek bleek dat de dieren aan weerszijden van het ecoduct familie van elkaar waren. Een duidelijk resultaat.

Ook de veiligheid verbetert. In Zweden raken per jaar zo'n 10.000 mensen gewond door een aanrijding met een eland, beer of rendier. Die extreme omstandigheden kennen we in Nederland natuurlijk niet. Maar buiten kijf staat dat de verkeersveiligheid en het dierenwelzijn in ons land gebaat zijn bij ecopassages. Je ziet dat het aantal aanrijdingen met dieren in de omgeving van ecoducten sterk afneemt.

Al die positieve effecten verwachten we ook hier, bij Hoog Buurlo. De Veluwe is het grootste natuurgebied dat we hebben in Nederland. Het is een groene schatkamer binnen onze Ecologische Hoofdstructuur. De A1 loopt daar dwars doorheen. Die barrière overwinnen we nu met een schitterende natuurcorridor waarover edelherten, wilde zwijnen, dassen, boommarters en zandhagedissen hun weg vinden.

Er is een jaar hard aan gewerkt. En het resultaat is een lust voor het oog.

Wat ik zelf heel mooi vind aan het ontwerp, is de manier waarop het glooiende landschap zich als het ware over de weg heen welft. Dit project is de ultieme combinatie van infrastructuur en milieu.

Ik hoorde dat al tijdens het grondwerk de eerste hertenkeutels op het ecoduct zijn aangetroffen, dus de doelgroep staat te trappelen...

Er is nog meer werk aan de winkel. Deze klus maakt deel uit van een reeks van negen ecoducten, waarvan zes op de Veluwe. Met deze opening markeren we de totstandkoming van alle negen.

Het is voor het eerst dat negen ecoducten in één pakket zijn aanbesteed. Zo boeken we samen tijdwinst en drukken we de kosten. Kennis die bij het ene project wordt opgedaan, komt bij een volgend weer van pas. Dat is wel zo efficiënt. We werken gebiedsgericht. Omwonenden zijn nauw bij de voorbereiding betrokken. Dat komt het resultaat ten goede.

We *blijven* barrières slechten. We gaan door met het aanleggen van natuurbruggen en –tunnels.

Ik hecht eraan om nog eens helder te zeggen dat de afspraken over ontsnippering binnen de Ecologische Hoofdstructuur met betrekking tot de bestaande rijksinfrastructuur recht overeind staan. Daarmee is vanuit mijn ministerie een kwart miljard euro gemoeid tot en met 2018.

Dit project is een voorbeeld van hoe we dat samen aanpakken. Ik wil de aannemer, de provincie Gelderland en de mensen van RWS en Prorail die hier samen zo hard aan hebben gewerkt van harte complimenteren en feliciteren met het prachtige resultaat.

Deze natuurbrug verenigt het noorden en het zuiden van de Veluwe. Twee overzijden die elkaar vroeger schenen te vermijden, worden weer buren¹.

Een waardevolle investering in de kracht en de pracht van dit unieke natuurgebied. Iets om met volle teugen van te genieten.

Dank u wel.

¹ Citaat uit gedicht van Martinus Nijhof